

Г.М. Здебська,
студент-магістр.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. П.А. Гориславець

ПРАКТИКА СТРАХУВАННЯ СПОЖИВЧИХ КРЕДИТІВ В УКРАЇНІ

Необхідність покриття можливого збитку в результаті прояву відповідних фінансово-кредитних ризиків викликає потребу в страхуванні. Страхування кредитних ризиків полягає у тому, що зменшується або усувається кредитний ризик, який виражається у можливій несплаті позичальником основної суми боргу і відсотків за ним. Невиконання цих домовленостей загрожує кредитору фінансовими збитками.

Одним з найрозвиненіших та найпроблемніших в частині страхування кредитних ризиків є споживче кредитування, яке представлено двома формами: страхуванням кредиту, що забезпечений заставним майном, якого недостатньо за методикою банку, та страхуванням кредиту, який не забезпечений заставним майном [1]. Страхування споживчих кредитів також є великим страховим пакетом, що має практично кожен банк, і який становить для страхових компаній набагато більший інтерес, ніж окрема страховка. Тут наявні усі вимоги, які зазвичай ставляться страховиками до клієнтів: застава, обмежена страхова сума. Страховики із задоволенням на це йдуть ще й тому, що поряд зі страхуванням фінансових зобов'язань за споживчими кредитами, відповідно до законодавства, страхується і придбане майно [2]. Страхування кредитних ризиків набирає обертів і вважається одним із найперспективніших напрямків. Так, в групі «ТАС» страхування ризиків банків займає 60 %, у СК «Провідна» – близько 44 % портфеля фінансових ризиків. У найближчому періоді очікується ріст страхування споживчих кредитів, якщо банки працюватимуть з фізичними особами так само активно, як в останні роки. Однак для роботи у цьому сегменті страховим компаніям доведеться знизити тарифи [3].

Сьогодні досить гостро постає проблема невиконання позичальниками своїх фінансових зобов'язань за споживчими кредитами (причинами неплатоспроможності можуть бути: безробіття, смерть, повна або часткова працевдатність позичальника, що спричиняє

втрату доходу і неможливість погасити борг у встановлені терміни), що призводить до збільшення страхових виплат [4]. У деяких випадках цей вид страхування кредитів взагалі стає збитковим. Наприклад, за даними Західної регіональної дирекції ЗАТ «Страхова група «ТАС», при страхуванні споживчих кредитів, наданих АБК «Індустріалбанк», лише за 2007 рік рівень виплат становив 108,9 %. Така співпраця стала настільки неприбутковою для цієї страхової компанії, що змусила розірвати угоду з банком.

Страхові тарифи формуються із урахуванням величини першої виплати покупцем, кількості визначених періодичних погашень кредиту (термін його надання) і, безперечно, надійності позичальника, яка може бути доволі мінливою [1].

Найпроблемнішими серед вимог страхових компаній є:

- ✓ наявність ліквідної застави. Застава наданого кредиту повинна перевищувати його хоча б у 1,5 раза. Страхуванню підлягають також кредити, що надані без першого внеску, тобто фактична застава менша за суму кредиту, в такому разі кредитором страхується ще й ця різниця);

- ✓ трудомісткий і тривалий у часі процес оцінки кредитних ризиків (аналіз всієї основної документації контрагента, збір інформації про його ділову репутацію тощо);

- ✓ при укладанні договорів страхування необхідно зазначити якомога ширший перелік умов, які можуть стати причиною порушення фінансових зобов'язань (страхова компанія буде відшкодовувати лише ті збитки, що сталися із зазначених у договорі причин) тощо.

Основними засобами боротьби з імітацією страхових випадків страхувальниками є ведення справ з «добропорядними» банками, які дорожать своїм іміджем; таке формування умов договору, щоб максимально нейтралізувати вплив суб'єктивного фактора (формулювання може звучати як «невиконання фінансових зобов'язань за договором внаслідок будь-якої причини»); впровадження нових ефективних та привабливих для населення форм фінансових послуг, зокрема таких, як надання кредитів під заставу страхових полісів тощо. У подоланні проблем страхування споживчих кредитів зацікавлені усі, зокрема великі виробники товарів для населення, а також оптові торгові організації, оскільки перевагою його є велике страхове поле, безперервність кредитування. Потенційними страхувальниками споживчих кредитів може бути більшість населення.

1. Фурсевич П. Страхування застави - вимога, яка базується на необхідності // Застава яка вона є // Спец. дод. до "Галицьких контрактів", 2000. – С. 17–18. 2. Глотова Д. Перспективи страхування фінансових ризиків на Україні// www.uainsur.com. 3. Василенко И. Страхование финансовых рисков в Украин // <http://forinsurer.com/public/07/04/11/3004?hl>. 4. Філонюк А. Проект концепції розвитку страхового ринку України – пріоритети визначені // Страховий рейтинг, 2007. – С. 2–4.

М.М. Ільїна,
студент-бакалавр гр. ЕФІ-42.
Науковий керівник – ст. викл. О.Б. Курило

ДОЦІЛЬНІСТЬ СТРАХУВАННЯ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Страхування тісно пов'язане з підприємницькою діяльністю, яка неможлива без ризику. За допомогою страхування створюються певні фінансові гарантії стабільності й прибутковості виробництва на випадок настання всіляких несприятливих ситуацій, у якій рано чи пізно до певної міри опиняється кожна підприємницька структура, залучена у мінливий непередбачений ринковий механізм [3].

Враховуючи, що метою будь-якої підприємницької діяльності є одержання прибутку, особливо великого значення набуває страхування від очікуваної його втрати або неодержання передбачуваних доходів.

Виділяють такі фактори, які спричиняють втрати (неодержання) прибутку. До першої групи належать всілякі порушення нормального виробничого процесу внаслідок стихійних лих, аварій та інших непередбачуваних подій. До другої групи зараховують зміну ринкової кон'юнктури, погіршення або ж поліпшення умов виконання контрактів постачальниками чи відмову споживачів від замовленої продукції [1].

Прибуткова підприємницька діяльність передбачає постійне оновлення основних активів, упровадження нових технологій, заміну традиційних матеріалів тощо. Інакше кажучи, неможливо вистояти в конкурентній боротьбі без пошуків невикористаних резервів підвищення ефективності виробництва, а значить, без розумного